

NÁŘEČNÍ DOTAZNÍK 2026

Velmi Vám děkujeme, že nám chcete pomoci upřesnit naše vědění o ponašemu na Prajzské. V následujících dotazech se zaměřujeme vždy na jeden jev nebo na jedno slovo, jehož varianty chceme na Prajzské podrobněji zmapovat.

- U všech otázek můžete zaškrtnout více odpovědí, pokud se tak ve Vašem ponašemu mluví.
- Nenajdete-li mezi možnostmi žádnou, která odpovídá tomu, jak se mluví ve Vaší obci, můžete napsat vlastní.
- Pokud na některou otázku neznáte odpověď, nevádí, odpovídat nemusíte.

V tomto dotazníku v zájmu jednoduchosti zjednodušujeme zápis nářečních slov:

- místo *dž, dže, džy/dž, dže, dži* a *č, če, čy/č, ce, cí* tak zapisujeme *d', dě, di* a *ť, tě, ti*. Tedy *děcko, těplo* místo *džecko/džecko, čeplo/čeplo*.
- Pro "tvrdé l" používáme pravopis "l".
- pro *š/š* a *ž/ž* ve slovech jako *šeno/šeno ("seno")*, *cešče/cešče ("cestě")* či *žyma/žima ("zima")* užíváme znaky *ś, ź*, tedy *śeno, ceště, zima*.

Na tento dotazník nemusíte odpovídat jen jednou sami za sebe. Máte-li ve svém okolí mluvčí ponašemu, kteří by byli ochotní se o své znalosti podělit, neváhejte a zkuste dotazník vyplnit s nimi nebo jim ho sdílejte. Čím více odpovědí budeme mít, třeba i ze stejné dědiny, tím lépe. Vůbec nevádí, pokud vy některou odpověď zodpovíte jedním způsobem a někdo jiný, byť Váš příbuzný nebo soused, jinak.

---

1. Jaký je zhruba Váš věk? (stačí desetiletí)

2. Jak byste ohodnotil/a Vaše schopnosti/znalosti ponašemu?

- Vůbec neumím ponašemu
- Rozumím, ale nemluví ponašemu
- Dorozumím se, ale spíš neumím ponašemu
- Docela umím ponašemu
- Mluví plyně ponašemu

3. Jak ve které obci na Prajzské žijete?

Pokud momentálně žijete mimo Prajzskou, využijte možnost "Jiné:". Pokud žijete na Císařské (myšleno na Opavsku mimo Prajzskou), budeme velmi vděční za přesnější

odpověď – tento dotazník se sice zaměřuje na Pražskou, nicméně informace o
ponašemu na Císařské jsou rozhodně také velmi hodnotné.

U ostatních lokací nám však stačí jen orientační odpověď, kupř. "Praha" nebo
"Německo", nebo nemusíte upřesňovat vůbec.

☐ Antošovice	☐ Lhotka
☐ Bělá	☐ Ludgeřovice
☐ Bobrovníky	☐ Malé Hoštice
☐ Bohuslavice	☐ Markvartovice
☐ Bolatice	☐ Oldřišov
☐ Borová	☐ Petřkovice
☐ Darkovice	☐ Píšť
☐ Darkovičky	☐ Rohov
☐ Dolní Benešov	☐ Služovice
☐ Hať	☐ Strahovice
☐ Hlučín	☐ Šilheřovice
☐ Hněvošice	☐ Štěpánkovice
☐ Hošťálkovice	☐ Velké Hoštice
☐ Chlebičov	☐ Vrbka
☐ Chuchelná	☐ Vřesina
☐ Kobeřice	☐ Zábřeh
☐ Koblou	☐ Závada
☐ Kouty	☐ Jiné:
☐ Kozmice	
☐ Kravaře	

4. Ze které obce na Pražské pocházíte?

Pokud pocházíte z Císařské, budeme Vám velmi vděčná za přesnější vlastní odpověď.

Pokud pocházíte z větší dálky, stačí nám jen orientační odpověď.

V žádném ohledu nevadí, pokud pocházíte z Pražské a nyní žijete mimo ni, nebo naopak
jste "přespolní" a na Pražskou jste se přestěhovali. Mnoho lidí i po desetiletích mluví
stejně nebo podobně, jak se naučili mluvit ve své rodné dědině a my tento faktor
chceme vzít v potaz.

☐ Antošovice	☐ Bohuslavice
☐ Bělá	☐ Bolatice
☐ Bobrovníky	☐ Borová

☐ Darkovice	☐ Malé Hoštice
☐ Darkovičky	☐ Markvartovice
☐ Dolní Benešov	☐ Oldřišov
☐ Hať	☐ Petřkovice
☐ Hlučín	☐ Píšť
☐ Hněvošice	☐ Rohov
☐ Hošťálkovice	☐ Služovice
☐ Chlebičov	☐ Strahovice
☐ Chuchelná	☐ Šilheřovice
☐ Kobeřice	☐ Štěpánkovice
☐ Koblou	☐ Velké Hoštice
☐ Kouty	☐ Vrbka
☐ Kozmice	☐ Vřesina
☐ Kravaře	☐ Zábřeh
☐ Lhotka	☐ Závada
☐ Ludgeřovice	☐ Jiné: _____

5. Jak se u Vás ponašemu řekne „mluvit nějakým jazykem“ (kupř. "mluvit ponašemu").

☐ řadit	☐ gadať
☐ mřuvit (těž muvit)	☐ hadať
☐ mřujit	☐ hodať
☐ godať	☐ Jiné: _____

6. Jak se u Vás ponašemu řekne „vrátka“?

☐ furtka
☐ dvorek
☐ Jiné: _____

7. Jaká samohláska se u Vás ponašemu vyslovuje v „řeka“ a „břeh“?

☐ e – řeka, břeh
☐ y – řyka, břyh
☐ takové měkké ě – řěka, břěh
☐ Jiné: _____

8. Jaká spojka se u Vás ponašemu používá ve významu „nebo“?

Kupř. ve větě: „Napíšu to, **nebo** to nenapíšu.“

☐ nebo	☐ něbo
☐ lebo	☐ albo
☐ alebo	☐ bo
☐ abo	☐ Jiné: _____

9. Jak byste ponašemu řekli zvýrazněná slova v těchto spojeních: „od **naší** matky, na **horší** cestě“?

- od našej mamy, na horšej ceště
- od naše mamy, na horše ceště
- od našy mamy, na horšy ceště
- od našyj mamy, na horšyj ceště
- Jiné: _____

10. Jak byste ponašemu řekli tuto větu (jde nám zde o koncovky sloves): „Oni pořád **mluví**, ale jestli se **domluví**, to nevím.“

- Oni furt mřuvja, ale esli se domřuvja, to něvim.
- Oni furt mřuvja, ale esli se domřuvju, to něvim.
- Oni furt mřuvju, ale esli se domřuvju, to něvim.
- Oni furt mřuvjum, ale esli se domřuvjum, to něvim.
- Oni furt mřuvja, ale esli se domřuvjum, to něvim.
- Jiné: _____

11. Jak se u Vás ponašemu řekne „rampouch“?

(Je dost pravděpodobné, že znáte tvar, který jsme tady ani neuvědli, proto neváhejte napsat vlastní odpověď).

☐ střempel	☐ štrychel
☐ střympel	☐ zvingel
☐ štřympel	☐ žangel
☐ střumpel	☐ snopel
☐ střychel	☐ Jiné: _____

12. Jaké „i“ vyslovujete v těchto slovech: **taky špak** („takový špaček“), **un vidět špaky** („on viděl špačky“)?

- měkké i – taki, špaki
- tvrdé y – taky, špaky

13. Jak se u Vás ponašemu řekne „na té malé louce“?

- na tej maľej ľuce
- na te maľe ľuce

14. Jak se u Vás ponašemu řekne „jelito“?

- jelito
- huk
- gardava
- Jiné: _____